

ADDENDA AL CODI DE CONTRACTACIÓ SOCIALMENT RESPONSABLE

DE FERROCARRILS
DE LA GENERALITAT
DE CATALUNYA

CON- TIN- GUT.

1.	INTRODUCCIÓ	03
2.	CONDICIONS AMBIENTALS	04
	2.1. Primer bloc: solvència, adjudicació i condicions execució	05
	2.2. Segon bloc: especialitats per objecte contractual	08
3.	CONDICIONS SOCIALS	14
	3.1. Condicions que promouen la igualtat de gènere	15
	3.2. Condicions d'assegurament de condicions laborals	16
	3.3. Bones pràctiques	17
4.	MECANISMES ASSEGURAMENT COMPLIMENT CONDICIONS	18

INTRODUCCIÓ

Aquesta **addenda** al **Codi de Contractació Socialment Responsable de Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya -FGC-** concreta algunes de les condicions de caràcter ambiental i social que es podran incorporar als procediments de licitació impulsats per FGC i el seu grup d'empreses.

La seva elaboració té com a finalitat facilitar la incorporació d'aquestes condicions en els contractes, essent una guia per a l'usuari.

L'**addenda** s'estructura en dos grans blocs:

■ Condicions de caràcter ambiental*

■ Condicions de caràcter social*

Aquestes condicions es podran incorporar en tres fases del procediment de contractació:

1. **Fase de licitació**, com a condicions de solvència.
2. **Fase d'adjudicació**, com a criteris d'adjudicació.
3. **Fase d'execució del contracte**, com a condicions especials d'execució.

*Per la seva incorporació s'hauran de tenir en compte els criteris previstos a la Llei de contractes del sector públic (LCSP) i, en especial, estar relacionats amb l'objecte del contracte i complir amb el principi de proporcionalitat.

CONDICIONS AMBIENTALS

2

En aquest apartat es detallen els criteris de **caràcter ambiental** que es podran incorporar en les licitacions.

S'estructura en dos blocs:

Primer bloc

Concreta les condicions ambientals, atenent a les diferents fases del procediment.

- 2.1. Condicions de solvència
- 2.2. Criteris d'adjudicació
- 2.3. Condicions especials d'execució

Segon bloc

Concreta les condicions ambientals atenent a l'objecte del contracte.

2.1

Primer bloc

2.1. Condicions de solvència, criteris d'adjudicació i condicions especials d'execució

2.1.1. Condicions de solvència

En les licitacions que tramiti FGC o empreses del seu grup es podran exigir com a condicions de solvència tècnica/professional les que es detallen a continuació.

- Disposar en vigor de la ISO 14:001.
- Adscriure a l'execució del contracte tècnics amb formació específica en matèria ambiental.
- Disposar d'un pla de reducció d'emissions GEH (gasos efecte hivernacle).
- Utilització en l'execució del contracte de productes que disposin d'etiquetes ecològiques (ecoetiquetes): ecoetiqueta ecològica o distintiu de qualitat ambiental.
- Subministrament d'energia 100% d'origen renovable, certificada per la CNMC (en els contractes de subministrament d'energia).

2.1

2.1.2. Criteris d'adjudicació

En les licitacions que tramiti FGC o empreses del seu grup es podran incorporar com a criteris d'adjudicació els que es detallen a continuació.

- Elaborar un pla ambiental específic per l'execució del contracte.
- Elaborar un pla de gestió de residus específic per l'execució del contracte.
- Adscriure a l'execució del contracte un tècnic amb formació específica en matèria ambiental.
- Realitzar formació específica en matèria ambiental (al personal del contractista o bé al personal d'FGC).
- Adscriure mitjans tècnics a l'execució del contracte amb baix impacte sonor.
- Adoptar mesures que permetin, a través de l'anàlisi del cicle de vida del producte, quantificar de forma objectiva l'ús de recursos i d'emissions de gasos d'efecte hivernacle en relació al cost d'inversió, explotació i de manteniment (especialment en aquells contractes quin objecte es relacioni amb el subministrament/adquisició de maquinària, instal·lacions, transport per cable i material rodant).
- Adscriure a l'execució del contracte mitjans tècnics amb baix impacte lumínic.
- Adscriure a l'execució del contracte elements que mesurin la reducció de l'impacte ambiental o que permetin obtenir dades per la seva quantificació.
- Adscriure a l'execució del contracte mitjans que assegurin un ús racional dels recursos naturals (aigua, electricitat, combustible...). Ex.: proposta relativa a realitzar mesurament amb mitjans propis / proposta d'auditories externes independents.
- Adscriure a l'execució del contracte mitjans tècnics que optimitzin l'eficiència energètica (baix consum): ex. utilitzar mecanismes relacionats amb el mode en espera.
- Realitzar una auditoria ambiental de les instal·lacions elèctriques, que inclogui mesures correctores i/o mesures de millora d'eficiència ambiental.

2.1

2.1.3. Condicions especials d'execució

En les licitacions que tramiti FGC o empreses del seu grup es podran incorporar com a condicions especials d'execució, les que es detallen a continuació. Algunes d'elles ja apareixen a l'apartat de criteris d'adjudicació, no obstant, s'incorporen en aquest apartat ja que també es poden configurar com a condicions especials d'execució.

Aquestes condicions hauran de constar al plec de prescripcions tècniques i seran obligatòries al llarg de l'execució del contracte. El seu incompliment, atenent a la seva gravetat, afectació al contracte i altres condicions que s'hagin pogut preveure al mateix, podrà comportar l'adopció de les mesures previstes en el contracte, les quals podran derivar en la tramitació d'un expedient per incompliment o inclús la resolució contractual.

- Disposar d'un gestor ambiental adscrit a l'execució del contracte.
- Disposar d'un pla de gestió ambiental específic per l'execució del contracte.
- Disposar d'un pla de gestió de residus específic per l'execució del contracte.
- Realitzar formació específica en matèria ambiental (a personal/tècnics del contractista o d'FGC).
- Adscriure a l'execució del contracte mitjans tècnics amb baix impacte sonor.
- Realitzar actuacions concretes relacionades amb la informació sobre emmagatzematge, accidents potencials, avaries, funcionament en condicions anòmales i el seu efecte al medi ambient.
- Comunicar a FGC qualsevol tipus d'incidència que pugui suposar un risc pel medi ambient (vessaments de productes químics, vessaments de residus, etc.).
- Comunicar a FGC qualsevol risc potencial ambiental o de seguretat i salut dels seus productes.
- Gestionar els residus perillosos que es generin d'acord a la normativa vigent, remetent a FGC la documentació que evidencii l'esmentada gestió, així com còpia del registre com a productor de residus perillosos.
- Prohibir l'ús de productes nocius per a la salut humana i el medi ambient.
- Realitzar auditories de seguiment (internes/externes) d'assegurament del compliment de les condicions ambientals.

2.2

Segon bloc

2.2. Condicions ambientals específiques atenent al tipus de contractació

Especialitats dels contractes tèxtils (confecció i subministrament de roba)

En els contractes de confecció i subministrament de roba, es podran incloure les condicions que es detallen a continuació com criteris de solvència, criteri d'adjudicació o condicions especials d'execució.

- Disposar d'un catàleg de roba laboral que estigui elaborada a partir de polièster 100% reciclat (procedent d'ampolles PET reciclades, etc.), i/o cotó orgànic o regenerat (procedent d'altres peces tèxtils): es podrà incorporar com a criteri de solvència o condició especial d'execució.
- Disposar d'un servei de retirada de la roba laboral en desús per al seu reciclatge o bé lliurament a un gestor de residus tèxtils: es podrà incorporar com a criteri d'adjudicació o condició especial d'execució.
- Utilitzar materials ECO i/o reciclables en els embalatges de la roba: es podrà incorporar com a criteri d'adjudicació o condició especial d'execució.
- Proporcionar l'etiquetatge de la roba laboral subministrada a FGC amb materials ECO i/o reciclables: es podrà incorporar com a criteri d'adjudicació o condició especial d'execució.

Especialitats dels contracte de vehicles (compra vehicles i serveis amb vehicles)

En els contractes de la compra de vehicles o bé la realització de serveis en els que intervinguin vehicles, es podran incloure les condicions que es detallen a continuació com criteris de solvència, criteri d'adjudicació o condicions especials d'execució.

- Utilitzar vehicles amb etiqueta 0 o ECO (elèctrics/híbrids/baixes emissions): com a condició de solvència, criteri d'adjudicació, condició especial d'execució.
- Realitzar els desplaçaments del contracte amb mitjans que afavoreixin la reducció de contaminació (vehicles elèctrics/híbrids/transport públic, etc.): es podrà incorporar com a criteri d'adjudicació o condició especial d'execució.
- Realitzar formació específica en matèria de conducció eficient (validat per l'ICAEN): es podrà incorporar com a criteri d'adjudicació o condició especial d'execució.
- Realitzar un procés per a obtenir el distintiu de garantia de qualitat ambiental per a la flota: es podrà incorporar com a criteri d'adjudicació o condició especial d'execució.
- Establir condicions relatives a la normativa Euro6 (emissions vehicles a motor): es podrà incorporar com a criteri d'adjudicació o condició especial d'execució.

2.2

Especialitats dels contractes d'obres

En els contractes d'obres es podran incloure les condicions que es detallen a continuació com a criteris d'adjudicació o condicions especials d'execució.

- Adscriure a l'execució del contracte maquinària específica (excloent eines de mà) que incorpori elements per a la minimització de l'impacte ambiental (sonor/lumínic, etc.). Incorporar la fitxa tècnica amb el marcatge CE.
- Aplicar doble capa i cubeta de retenció de líquids (per evitar vessaments) a: zones d'aplec ("acopio") de maquinària, vehicles i dipòsits.
- Restaurar zones a la situació inicial (incloent sembrat) en obres executades en territori de muntanya.
- Minimitzar l'impacte visual dels tancaments d'obra.
- Utilitzar materials amb menor impacte en el seu cicle de vida.
- Utilitzar materials amb tècniques de baix impacte ambiental.
- Aplicar solucions basades en la protecció de la natura.
- Incorporar solucions de promoció de la reutilització, reciclatge i recollida de residus basades en un sistema d'economia circular.
- Utilitzar materials elaborats amb matèria reciclada.
- Utilitzar materials amb ecoetiqueta (tipus I).
- Utilitzar materials que disposin d'informació ambiental relacionada amb el seu cicle de vida.
- Potenciar/valorar l'energia gris dels materials de construcció.
- Potenciar estratègies de reducció de necessitats energètiques i d'autogeneració d'energia neta (solar, eòlica, geotèrmia, biomassa, hidràulica).
- Substituir d'equips de combustió fòssil per fonts d'energia renovable.

2.2

Especialitats dels contractes de neteja

En els contractes de neteja es podran incloure les condicions que es detallen a continuació com a criteris d'adjudicació o condicions especials d'execució.

- Utilitzar guants reutilitzables.
- Utilitzar recipients alternatius a les bosses de plàstic per a la recollida de residus.
- Utilitzar productes de neteja respectuosos amb el medi ambient.
- Utilitzar consumibles de paper/cel·lulosa provinents de fibra de cel·lulosa 100 % reciclats i sense blanquejar.
- Realitzar controls higiènics i/o microbiològics.
- Limitar l'ús de desinfectants a zones necessàries.
- Utilitzar productes amb etiqueta ambiental tipus I.
- Utilitzar tipus de materials com els següents: sabó de mans sense clorats ni agents desinfectants, bosses d'escombraries lliures de plàstics i plàstics 100% reciclats, prohibició d'ús d'ambientadors i d'esprais; utilització de productes de gran capacitat i productes concentrats, exigència de productes etiquetats amb el nom del producte, si conté compostos perillosos, les instruccions d'ús i de dosificació.

Especialitats dels contractes de subministraments d'aliments (vending, càtering)

En els contractes de subministrament d'aliments es podran incloure les condicions que es detallen a continuació com criteris d'adjudicació o condicions especials d'execució.

- Introduir aliments bàsics i manufacturats d'agricultura ecològica i de comerç just.
- Introduir l'ús d'articles, materials i productes ecològics en les activitats associades al servei (parament de taules, cuina, neteja).
- Introduir i millorar progressivament l'eficiència energètica de la maquinària utilitzada.
- Garantir formació ambiental del personal del contractista adscrit a l'execució del contracte.
- Afavorir l'adopció de mesures que comportin la substitució dels plàstics en els embolcalls dels productes.
- Afavorir el subministrament de productes saludables i de quilòmetre zero.

2.2

Especialitats dels contractes de subministrament de material TIC

En els contractes de subministrament de material TIC es podran incloure les condicions que es detallen a continuació com criteris d'adjudicació o condicions especials d'execució.

- Incorporar un sistema de recollida i desballestament dels equips avariats i no reparables i de tractament de residus segur i ecològic.
- Reduir els envasos i embalatges, així com reutilitzar i reciclar els productes utilitzats.
- Proposar un sistema de recollida, reciclatge o reutilització a càrrec del contractista dels residus generats/associats al objecte del contracte durant la utilització o consum d'un producte.
- Elaborar manuals digitals.
- Realitzar reunions de seguiment telemàtiques/o reducció de les reunions presencials especificades en el PPT.
- Incorporar una proposta de compromís de realitzar el servei sense papers.
- Facilitar la reparació i la modernització dels equips.
- Proposar una configuració tècnica ajustada a les necessitats reals per evitar equips sobredimensionats.

Especialitats en els contractes de servei d'impressions

En els contractes reguladors dels serveis d'impressions es podran incloure les condicions que es detallen a continuació com criteris d'adjudicació o condicions especials d'execució.

- Fomentar la reducció d'impressió a través de: propostes de jocs/rànquings.
- Penalitzar les impressions a color.
- Utilitzar material reciclable.
- Minimitzar l'impacte associat als residus, especialment dels consumibles.
- Fomentar la reutilització i reciclatge.

2.2

Especialitats contractes que incloguin material a lliurar amb embalatges

En els contractes que incloguin en el seu objecte el lliurament de béns amb embalatges es podran incloure les condicions que es detallen a continuació com criteris d'adjudicació o condicions especials d'execució.

- Utilitzar materials reciclables per embalar els materials.
- Utilitzar distintius informatius que afavoreixin la recollida selectiva.
- Valorar la qualitat ambiental dels productes amb l'acreditació d'etiqueta ecològica o similar.
- Fomentar processos productius respectuosos amb el medi ambient i la implantació de sistemes de gestió ambiental i/o etiquetes ambientals dels seus productes.

2.2

Especialitats dels contractes de manteniment de jardineria

En els contractes que regulin serveis de manteniment de jardineria es podran incloure les condicions que es detallen a continuació com criteris d'adjudicació o condicions especials d'execució.

- Utilitzar mecanismes d'estalvi en tot tipus de xarxes d'aigua.
- Optimitzar sistemes de reg en zones verdes.
- Utilitzar mecanismes que afavoreixin l'ús eficient de l'aigua.
- Adoptar mesures específiques relatives a la protecció/cura d'espècies vegetals autòctones.
- Utilitzar productes fitosanitaris.
- Lliurar la fitxa de seguretat del producte.

Especialitats dels contractes de fabricació i subministrament d'unitats de tren

En els contractes que regulin la fabricació i subministrament d'unitats de tren, es podran incloure les condicions que es detallen a continuació com criteris d'adjudicació.

- Incorporar mecanismes que assegurin un menor consum energètic.
- Subministrar unitats de tren amb menor pes (en kg).
- Incorporar mecanismes que assegurin un major rendiment de la cadena de tracció.
- Incorporar mecanismes que assegurin reduccions del nivell sonor (en dB).
- Incorporar mecanismes que permetin la recuperació d'energia elèctrica a la xarxa a la velocitat més baixa: reducció de la velocitat de frenada 100% elèctrica.
- Proposar mesures que millorin la taxa de reciclabilitat.
- Proposar mesures que millorin la taxa de recuperabilitat.
- Lliurar informes que recullin dades sobre les emissions de GEH (en tones de CO₂).

CONDICIONS SOCIALS

Atenent al seu àmbit i tipologia, aquest apartat s'estructura atenent al tipus de condició social que es podrà incorporar a cada contracte identificant en cada cas si aquest es podrà utilitzar com a condició de solvència, com a criteri d'adjudicació o com a condició especial d'execució.

En aquest apartat s'identificaran tres grans blocs d'actuació:

1. Condicions relacionades amb l'equitat/igualtat de gènere.
2. Condicions relacionades amb l'assegurament/afavoriment de condicions laborals estables i la protecció de col·lectius especialment desfavorits.
3. Condicions relacionades amb l'afavoriment de conductes que comporten bones pràctiques en la contractació pública.

3.1

Primer bloc

3.1. Condicions que promouen l'equitat i la igualtat de gènere

En les licitacions que tramiti FGC o empreses del seu grup es podran incorporar condicions que promoguin l'equitat/igualtat de gènere.

Alguns exemples com a criteri d'adjudicació:

- Incorporació de dones a l'equip d'execució del contracte.
- Incorporar un determinat percentatge/volum/número de dones en llocs de treballs de gerència, qualificats i de responsabilitat relacionades amb l'execució del contracte (coordinacions, supervisions, etc.).
- Disposar o elaborar un protocol de tractament i prevenció de situacions d'assetjament sexual o per raó de gènere (relacionat amb l'objecte del contracte).
- Disposar o elaborar un protocol d'actuació davant la violència de gènere en l'àmbit de l'empresa (relacionat amb l'objecte del contracte).
- Disposar del Distintiu d'excel·lència empresarial en matèria d'igualtat.
- Incorporació de condicions que permetin assegurar la igualtat de tracte en matèria retributiva entre homes i dones (en condicions comparativament equiparables).
- Incorporar mesures per assegurar el reajustament/correcció d'incorrectes valoracions de llocs de treball (en relació a la reducció/eliminació de la bretxa salarial per raó de gènere).

En tot cas s'incorporaran mesures que promoguin l'equitat/igualtat de gènere en els següents contractes:

1. Serveis de consultoria, assessorament, implantació d'eines de gestió en tots àmbits.
2. Direccions d'obra, redaccions de projecte i coordinacions de seguretat i salut.
3. Redacció de documentació, elaboració de plans, elaboració planificacions, elaboració de projectes i elaboració d'especificitats tècniques.
4. Contractes de seguretat i vigilància: posicions de coordinació/supervisió.
5. Contractes en els que hi ha una infrarepresentació de dones (ex. TI).

3.2

Segon bloc

3.2. Condicions en matèria d'assegurament de condicions laborals favorables/estables

En les licitacions que tramiti FGC o empreses del seu grup es podran incorporar condicions relacionades amb l'assegurament de condicions laborals/estables dels treballadors adscrits a l'execució del contracte com les que es detallen a continuació.

- Adscriure a l'execució del contracte a personal amb contractacions indefinides.
- Transformar a indefinits els contractes del personal adscrit a l'execució.
- Proposar plans de promoció de la plantilla adscrita a l'execució del contracte.
- Proposar la realització de formació específica al personal adscrit a l'execució del contracte en la matèria.
- Pla de conciliació familiar-laboral en el marc de l'execució del contracte.
- Incorporar mesures que permetin assegurar el compliment de les obligacions salarials previstos en els convenis sectorials que siguin d'aplicació en la prestació dels serveis a contractar.
- Disposar/elaborar procediments i instruccions de treball per la protecció de la salut laboral (mesures d'anàlisi nivell satisfacció, sinistralitat, absentisme, etc.).
- Incorporar mesures concretes de conciliació: límits als horaris d'inici i finalització de les reunions (a l'inici i final de la jornada).
- Incorporar propostes d'inclusió de teletreball en l'execució del contracte.
- Disposar/elaborar una proposta relativa a avantatges retributius (retribució flexible) en el marc del contracte.
- Incorporar a l'execució del contracte persones en situació de risc d'exclusió social.
- Incorporar compromisos de subcontractació amb empreses d'inserció social determinades prestacions (embalatge, lliuraments, neteja final contracte, etc.).
- Adscriure a l'execució del contracte a personal en situació de risc d'exclusió social.
- Destinar determinades contractacions o lots, a través de la reserva social, a col·lectius que situació de risc d'exclusió social.

3.3

3.3. Bones pràctiques: elaboració de regulacions específiques en matèria de protecció de drets laborals

En les licitacions que tramiti FGC o empreses del seu grup es podrà incorporar, com a condició essencial del contracte, un **Codi de Bones Pràctiques** en matèria de contractació socialment responsable, el qual farà especial referència a l'assegurament del compliment per part del contractista de les condicions laborals dels treballadors adscrits a l'execució del contracte, amb especial referència al **respecte als Drets Humans, Drets del Nen i Convenis de la OIT ratificats per l'Estat** (relacionat amb l'objecte del contracte).

Aquestes condicions podran consistir en:

- L'elaboració d'un Codi de Bones Pràctiques i incorporació al contracte, com a part integrant del mateix, considerant les seves clàusules com a condicions especials d'execució (incidint especialment en els drets humans, assegurant el compliment dels drets laborals en tota la cadena de subministrament): condició especial d'execució.
- L'establiment d'un procediment d'assegurament del compliment del Codi de Bones Pràctiques a través de la realització d'auditories internes i externes (condició especial d'execució).
- L'acreditació de disposar d'un codi deontològic on es determinin els comportaments i conductes que ha de desenvolupar el personal i en especial els aspectes relacionats amb la formació i informació en relació a delictes d'odi i racisme (condició de solvència).
- L'acreditació de disposar d'un codi ètic de selecció de proveïdors (condició de solvència).
- Incorporar la implantació d'un model de prevenció de delictes susceptibles de generar responsabilitat penal degudament implementat vinculat a l'execució del contracte (criteri d'adjudicació o condició especial d'execució).

4

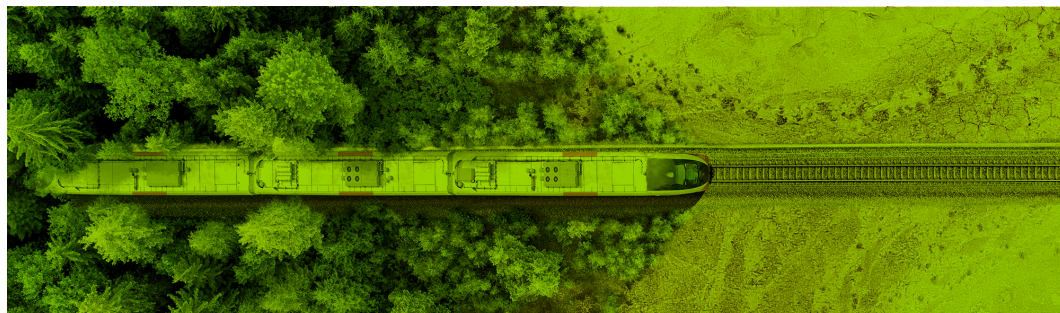
MECANISMES D'ASSEGURAMENT DEL COMPLIMENT DE LES CONDICIONS AMBIENTALS I SOCIALS

Per assegurar el compliment de les condicions ambientals i socials incloses en el contracte, es podran incloure mecanismes específics que permetran al responsable del contracte fer un seguiment efectiu de les mateixes.

Aquestes condicions permetran, també, identificar aquelles conductes que poden comportar el seu incompliment, dotant el contracte d'aquells elements que permetran adoptar mesures correctores/d'advertiment o de penalització, amb la finalitat de dotar a aquestes condicions d'un valor essencial en l'execució del contracte.

Algunes de les mesures que es podran incloure al contracte són:

- Establiment de l'obligació de realitzar auditories internes i externes de seguiment del compliment d'aquest tipus de condicions.
- Implantació d'un sistema d'informació/report periòdic.
- Instrucció d'expedients d'incompliment, amb la possibilitat d'aplicar penalitzacions econòmiques, instar la resolució contractual o iniciar un expedient relatiu a prohibicions de contractar.
- Regular mecanismes específics que permetin comprovar el compliment de determinades condicions (ex. disposar del pla d'igualtat a través de la seva aportació).
- Es tindran en compte, en cada licitació, l'impacte o interès que pugui tenir la mateixa a les pimes, afavorint la seva participació i incorporant condicions que estiguin al seu abast i que no les faci competir amb desigualtat respecte les grans empreses.

FGC

Ferrocarrils
de la Generalitat
de Catalunya